

IV. 22 Charakteristika mudrce, který zná Skutečnost.

VASIŠTHA pokračoval: Tak jako se pročistí voda, vhodíme-li do ní krystal kamence, tak zakouší jasnost Sebepoznání ten, kdo skrze dotazování se na Já získá poznání a s ním spojené schopnosti.

Neustálé změny neruší jeho mysl. Jeho bytí bylo transformováno. Dosáhl toho, co stojí za dosažení. Došel poznání Já a vzdal se představy objektů. Za pozorovatele čili subjekt nepovažuje žádný jiný prvek, neboť tím, kdo pozoruje, je sám jediný Pozorovatel. Je plně probuzený do nejvyšší Pravdy, přebývá proto tak, jako by hluboce spal v projeveném světě. Jeho odpoutanost prostupuje vším, je nezájatý vůči potěšení i jeho opaku. Ustalo jeho chtění, podobně jako ustane pohyb řeky, když se vlije do moře. Zpřetrhal sítě projeveného světa, stejně jako myš přehryže smyčku, do níž byla lapena.

Až když se oprostí od všech připoutaností a nenechá se ovládat působením protikladů, až když ji nepřitahují objekty a v ničem nehledá oporu, je mysl osvobozena ze zajetí iluze. Když ustanou všechny pochyby a není tu sklíčenost ani vzrušené nadšení, pak mysl září jako Měsíc v úplňku. Odpadnou-li nečistoty mysli, projeví se příznivé vlastnosti a na vše je nahlíženo stejně. Tak jako s vycházejícím Sluncem zmizí tma, tak zmizí projevený svět, když v srdci člověka vysvitne Slunce neomezeného Vědomí. Pak se projeví a dál rozšíří poznání, které je schopno potěšit srdce každé bytosti ve vesmíru. Kdo poznal To, co jediné je hodno poznání, překročil vše, co přichází či odchází, překročil zrození i smrt.

Mudrci, v nichž se skrze dotazování či přímé pozorování zrodilo poznání Já, mají přízeň i samotných bohů, jako jsou Brahmá, Višnu, Indra a Šiva, a tito bohové jim jsou v mnohém nápomocni.

Není-li tu ztotožnění s egem, pak v mysli, jež funguje podle své přirozenosti, nevzniká žádné zmatení. Tak jako se vlny v oceánu objeví a zase zmizí, tak vzniknou a zase zmizí projevené světy. To může mást nevědomého člověka, nikoli však mudrce. Prostor uvnitř džbánu nevzniká s vyrobením džbánu, ani nezaniká, je-li džbán rozbit. Kdo si uvědomuje, že právě takový je vztah mezi jeho vlastním tělem jako džbánem a Já jako prostorem, toho se nedotýká chvála ani hana.

Tento fascinující projevený svět doléhá na člověka jen do té doby, dokud se člověk nezabývá dotazováním na podstatu Já. Přejde-li poznání, iluze zmizí.

VASIŠTHA pokračoval: Ó Rámo, Skutečnost zná jen ten, kdo vnímá tělo jako důsledek mylného chápání a zdroj utrpení a kdo ví, že tělo není Já.

Skutečnost zná ten, kdo ví, že radosti i bolesti jsou v těle zakoušeny v důsledku plynutí času a okolností, do nichž se člověk dostává, ale že se ho netýkají.

Skutečnost zná ten, kdo sám sebe chápe jako všudypřítomné neomezené Vědomí, zahrnující vše, co se kdy a kde objevilo.

Skutečnost zná ten, kdo ví, že nejvyšší Já, jež je nepatrné jako miliontina špičky vlasu milionkrát rozdělená, prostupuje vším.

Skutečnost zná ten, kdo ví, že nelze cokoli oddělit od Já a že neomezené světlo Vědomí existuje jako jediná Pravda.

Skutečnost zná ten, kdo ví, že neduální Vědomí, dlící ve všech bytostech, je všemohoucí a všudypřítomné.

Skutečnost zná ten, kdo nežije v mylném přesvědčení, že je tělem podléhajícím nemocem, obavám, úzkostem, stárí a smrti.

Skutečnost zná ten, kdo ví, že není pouhou myslí a že všechny věci jsou navlečeny na Já jako korálky na niti.

Skutečnost zná ten, kdo ví, že toto všechno je *Brahman*, neexistuje „já“ a neexistuje ani „ten druhý“.

Skutečnost zná ten, kdo pohlíží na všechny bytosti tří světů jako na svoji rodinu, zasluhující si soucit a ochranu.

Skutečnost zná ten, kdo ví, že objekty světa jsou iluzí a jediné, co skutečně existuje, je Já.

Ničím neovlivněn zůstává ten, kdo ví, že radost a bolest či zrození a smrt nejsou nic jiného než Já.

Pevně ustálený ve Skutečnosti je ten, kdo si uvědomuje, že není čeho dosáhnout a není čeho se vzdát, neboť vše je jediné Já.

Chvála tomu, kdo je studnicí naděje naplněnou nejvyšším poznáním, že celý vesmír není nic jiného než *Brahman*, které během zdánlivého stvoření, trvání a zániku vesmíru zůstává beze změny.